

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

САЖЕТИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈИ ЗА ПЕРИОД
ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. СЕПТЕМБРА 2020.

(неревидирани)

у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34

Сарајево, 28. октобар 2020. године

САДРЖАЈ

Страна

Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање сажетих финансијских извјештаја	1
Извјештај о добити или губитку	2
Извјештај о свеобухватној добити	3
Извјештај о финансијском положају	4
Извјештај о промјенама у капиталу	5
Извјештај о новчаним токовима	7
Одабране напомене уз сажете финансијске извјештаје	9-38
1 Основне информације	9
2 Основа за припрему	10
3 Нето каматни приходи	12
4 Нето приходи од накнада и провизија	14
5 Нето реализовани добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	14
6 Нето (губици) / добици од курсних разлика	14
7 Остали приходи	15
8 Трошкови особља	15
9 Административни и остали оперативни трошкови	16
10 Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	16
11 Нето добит за период	17
12 Страна валута у готовини	17
13 Депозити код иностраних банака	18
14 Дужнички инструменти	19
15 Монетарно злато	20
16 Остале имовина	20
17 Некретнине, опрема и нематеријална имовина	21
18 Готов новац у оптицају	22
19 Депозити банака	22
20 Депозити Владе и осталих јавних депонената	23
21 Остале обавезе	23
22 Капитал	23
23 Новац и новчани еквиваленти	24
24 Аранжман валутног одбора	24
25 Трансакције са повезаним лицима	25
26 Управљање финансијским ризицима	26
27 Мјерење фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза	34
28 Чланство БиХ у Међународном монетарном фонду	36
29 Ванбилансне ставке	37
30 Догађаји послије датума извјештавања	38

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сажети финансијски извјештаји за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

Одговорност Управе и Управног одбора за припрему и одобравање сажетих финансијских извјештаја

Управа Централне банке Босне и Херцеговине је одговорна за припрему и фер презентацију сажетих финансијских извјештаја у складу са захтјевима Међународног рачуноводственог стандарда 34: „Финансијско извјештавање за периоде током године“. Управа има општу одговорност за предузимање корака који су јој у разумној мјери доступни и примјену таквих интерних контрола који омогућавају очување имовине Централне банке Босне и Херцеговине те спречавање и откривање превара и осталих неправилности.

Управни одбор је одговоран за надгледање процеса финансијског извјештавања Централне банке Босне и Херцеговине у чијој реализацији је укључен Ревизорски комитет Централне банке Босне и Херцеговине.

Приложени неревидирани сажети финансијски извјештаји презентују истинито и вјерно, у свим значајним аспектима, финансијски положај Централне банке Босне и Херцеговине те резултате њеног пословања и новчаних токова на дан и за периоде презентоване у овим сажетим финансијским извјештајима.

Управа је дужна поднијети сажете финансијске извјештаје Управном одбору на одобравање, а Управни одбор одобрава сажете финансијске извјештаје те их подноси Предсједништву Босне и Херцеговине.

Приложени сажети финансијски извјештаји на странама од 2 до 38 одобрени су од стране Управног одбора 28. октобра 2020. године.

др Сенад Софтић

предсједавајући Управног одбора

за: Едис Ковачевић

руководилац Одјељења за рачуноводство и финансије

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сажети финансијски извјештаји за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

ИЗВЈЕШТАЈ О ДОБИТИ ИЛИ ГУБИТКУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена			За период	
		1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Каматни приходи		12.903	13.199	39.142	37.429
Каматни расходи		(8.357)	(6.795)	(23.028)	(19.040)
НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ	3	4.546	6.404	16.114	18.389
Приходи од накнада и провизија		4.570	4.510	13.500	13.016
Расходи од накнада и провизија		(176)	(164)	(517)	(478)
НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА	4	4.394	4.346	12.983	12.538
Нето реализовани добици од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5	-	-	1.578	143
Нето (губици) / добици од курсних разлика	6	(176)	176	(254)	269
Остали приходи	7	93	101	251	856
ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ		8.857	11.027	30.672	32.195
Трошкови особља	8	(4.819)	(4.798)	(14.036)	(13.973)
Административни и остали оперативни трошкови	9	(2.204)	(1.843)	(6.413)	(5.616)
Трошкови амортизације		(641)	(624)	(1.914)	(1.814)
ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ		(7.664)	(7.265)	(22.363)	(21.403)
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВА ЗА ОЧЕКИВАЊЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ		1.193	3.762	8.309	10.792
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	10	(151)	(51)	(418)	9.587
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	11	1.042	3.711	7.891	20.379

Одабране напомене на странама од 9 до 38 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сажети финансијски извјештаји за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

ИЗВЈЕШТАЈ О СВЕОБУХВАТНОЈ ДОБИТИ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	1.7. - 30.9.	1.7. - 30.9.	1.1. - 30.9.	За период
		2020.	2019.	2020.	1.1. - 30.9. 2019.
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД		1.042	3.711	7.891	20.379
Остале свеобухватне добит					
<i>Ставке које су или које се могу накнадно пренијети у добит или губитак:</i>					
Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит					
Нето промјена у фер вриједности током периода	14	18.882	44.471	74.637	190.732
Нето промјена у резервацијама за очекиване кредитне губитке призната у добит или губитак током периода	26.1.1.	48	47	289	(7.640)
Рекласификација у добит или губитак од продаје дужничких инструмената	5	-	-	(1.578)	(143)
		18.930	44.518	73.348	182.949
Монетарно злато					
Нето промјена у фер вриједности током периода	15	4.416	20.875	48.019	43.613
		4.416	20.875	48.019	43.613
Укупно остале свеобухватне добит		23.346	65.393	121.367	226.562
УКУПНО СВЕОБУХВАТНА ДОБИТ ЗА ПЕРИОД					
		24.388	69.104	129.258	246.941

Одабране напомене на странама од 9 до 38 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сажети финансијски извјештаји за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

ИЗВЈЕШТАЈ О ФИНАНСИЈСКОМ ПОЛОЖАЈУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ	Напомена	На дан		
		30. септембар 2020.	31. децембар 2019.	
ИМОВИНА				
Страна валута у готовини				
Депозити код иностраних банака	12	137.770	322.599	
Дужнички инструменти	13	3.523.964	3.102.765	
Монетарно злато	14	9.379.598	8.917.413	
Специјална права вучења у ММФ-у	15	302.107	254.088	
Остало имовина	16	461	230	
Некретнине и опрема	17	13.331	11.457	
Нематеријална имовина	17	48.299	48.314	
Остало улагања		1.319	1.563	
УКУПНО ИМОВИНА		27.813	27.813	
		13.434.662	12.686.242	
ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ				
ОБАВЕЗЕ				
Готов новац у оптицају	18	6.032.991	5.199.916	
Депозити банака	19	5.314.790	5.743.619	
Депозити Владе и осталих јавних депонената	20	1.095.862	880.675	
Резервације за обавезе и трошкове		1.320	1.394	
Остале обавезе	21	3.900	4.097	
Укупно обавезе		12.448.863	11.829.701	
КАПИТАЛ				
Почетни капитал		25.000	25.000	
Резерве		952.908	831.541	
Нето добит за период		7.891	-	
Укупно капитал	22	985.799	856.541	
УКУПНО ОБАВЕЗЕ И КАПИТАЛ		13.434.662	12.686.242	

Одабране напомене на странама од 9 до 38 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ)

У хиљадама КМ

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве Резерве фер вириједности за дужничке и власничке инструменте по фер вириједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер вириједности за монетарно злато	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2020. године	25.000	537.295	31.300	211.373	1.343	50.230	831.541	- 856.541
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	73.118	230	48.019	121.367	7.891 129.258
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	7.891 7.891
Остале свеобухватна добит	-	-	-	73.118	230	48.019	121.367	- 121.367
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вириједности дужничких инструмената</i>	-	-	-	74.637	-	-	74.637	- 74.637
<i>Нето реализоване позитивне промјене у фер вириједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	(1.519)	-	-	(1.519)	- (1.519)
<i>Нето повећање у резервацијама за очекивање кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак</i>	-	-	-	-	289	-	289	- 289
<i>Нето отпуштање резервација за очекивање кредитне губитке пренесено у добит или губитак за продате дужничке инструменте</i>	-	-	-	-	(59)	-	(59)	- (59)
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер вириједности монетарног злата</i>	-	-	-	-	-	48.019	48.019	- 48.019
Стање на дан 30. септембар 2020. године	25.000	537.295	31.300	284.491	1.573	98.249	952.908	7.891 985.799

Одабране напомене на странама од 9 до 38 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА У КАПИТАЛУ (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ

	Почетни капитал	Генералне резерве (задржана добит)	Остале резерве	Резерве фер виједности за дужничке и власничке инструменте по фер виједности кроз осталу свеобухватну добит	Резервације за очекиване кредитне губитке	Резерве фер виједности за монетарно злато	Укупно резерве	Нето добит за период	Укупно капитал
Стање на дан 1. јануар 2019. године	25.000	514.720	31.300	133.696	8.993	6.138	694.847	-	719.847
Укупно свеобухватна добит за период	-	-	-	190.635	(7.686)	43.613	226.562	20.379	246.941
Нето добит за период	-	-	-	-	-	-	-	20.379	20.379
Остале свеобухватне добит	-	-	-	190.635	(7.686)	43.613	226.562	-	226.562
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер виједности дужничких инструмената</i>	-	-	-	190.732	-	-	190.732	-	190.732
<i>Нето реализоване позитивне промјене у фер виједности дужничких инструмената пренесене у добит или губитак</i>	-	-	-	(97)	-	-	(97)	-	(97)
<i>Нето отпуштање резервација за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте признато у добит или губитак</i>	-	-	-	-	(7.640)	-	(7.640)	-	(7.640)
<i>Нето отпуштање резервација за очекиване кредитне губитке пренесено у добит или губитак за продате дужничке инструменте</i>	-	-	-	-	(46)	-	(46)	-	(46)
<i>Нето нереализоване позитивне промјене у фер виједности монетарног злата</i>	-	-	-	-	-	43.613	43.613	-	43.613
Стање на дан 30. септембар 2019. године	25.000	514.720	31.300	324.331	1.307	49.751	921.409	20.379	966.788

Одабране напомене на странама од 9 до 38 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сажети финансијски извјештаји за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ)

Напомена	За период	
	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
У хиљадама КМ		
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИХ АКТИВНОСТИ		
Нето добит за период	7.891	20.379
Прилагођено за:		
Каматне приходе	3	(39.142)
Каматне расходе	3	23.028
Нето повећање / (смањење) у резервацијама за очекиване кредитне губитке	10	418
Нето реализоване (доброте) од продаје дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	5	(1.578)
Нето губитке / (доброте) од курсних разлика	6	254
Приходе од донација	7	(50)
Нето повећање у резервацијама за обавезе и трошкове		4
Приход од дивиденди признат у добит или губитак	7	-
Трошкове амортизације		1.914
Нето новчани токови од оперативних активности пре промјена на пословној имовини и обавезама	(7.261)	(6.881)
Промјене на пословној имовини и обавезама		
Смањење орочених депозита код иностраних банака	211.404	757.480
(Повећање) дужничких инструмената	(387.548)	(497.687)
(Повећање) остале имовине	(1.605)	(1.184)
Повећање готовог новца у оптицају	833.075	363.592
(Смањење) / повећање депозита банака, Владе и осталих јавних депонената	(212.497)	217.006
(Смањење) / повећање осталих обавеза	(103)	3.275
Исплате по основу резервација за обавезе и трошкове	(78)	(108)
Наплаћена камата	37.997	36.285
Плаћена камата	(22.271)	(18.088)
Нето новац од оперативних активности	451.113	853.690
НОВЧАНИ ТОКОВИ ОД ИНВЕСТИЦИОНИХ АКТИВНОСТИ		
Куповине некретнина, опреме и нематеријалне имовине	(1.655)	(506)
Примљена дивиденда	-	623
Нето новац од инвестиционих активности	(1.655)	117

Одабране напомене на странама од 9 до 38 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Сажети финансијски извјештаји за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА (НЕРЕВИДИРАНИ) (НАСТАВАК)

У хиљадама КМ	Напомена	За период	
		1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Ефекти промјена у исправци вриједности за очекиване кредитне губитке на новац и новчане еквиваленте		(132)	1.114
Ефекти курсних промјена на новац и новчане еквиваленте		(299)	320
Нето повећање новца и новчаних еквивалената		449.027	855.241
Новац и новчани еквиваленти на почетку периода		2.498.972	1.676.360
Новац и новчани еквиваленти на крају периода	23	2.947.999	2.531.601

Одабране напомене на странама од 9 до 38 чине саставни дио ових сажетих финансијских извјештаја.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

ОДАБРАНЕ НАПОМЕНЕ УЗ САЖЕТЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ ЗА ПЕРИОД ТОКОМ ГОДИНЕ КОЈИ ЈЕ ЗАВРШИО 30. СЕПТЕМБРА 2020. (НЕРЕВИДИРАНЕ)

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Централна банка Босне и Херцеговине („Централна банка“) је врховна монетарна власт државе Босне и Херцеговине („БиХ“). Њен статус је дефинисан Законом о Централној банци Босне и Херцеговине („Закон о Централној банци“), који је усвојила Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине 20. јуна 1997. године, сагласно Општем оквирном споразуму за мир у Босни и Херцеговини.

Централна банка је почела са радом 11. августа 1997. године.

Сједиште Централног уреда Централне банке је у Сарајеву, адреса Маршала Тита број 25.

Основни циљ Централне банке је да постигне и одржи стабилност домаће валуте тако што издаје домаћу валуту у складу са правилом валутног одбора. Правило валутног одбора, дефинисано Законом о Централној банци, подразумијева да се домаћа валута издаје само уз пуно покриће у слободно конвертибилним девизним средствима. Поред тога, Централна банка има обавезу да, на захтјев, без ограничења купује и продаје конвертибилну марку (KM) за евро (EUR) по службеном девизном курсу у износу 1,95583 KM = 1 EUR, који је одређен Законом о Централној банци.

Централна банка по својој функцији није профитна институција већ институција која мора да обезбиједи остваривање циљева постављених Законом о Централној банци. Остварена добит Централне банке за одређени период се не користи као мјера успјешности Централне банке. Све активности и операције Централне банке се предузимају како би се остварили законски постављени циљеви и задаци, а не с циљем генерисања прихода односно добити.

У оквиру својих овлаштења утврђених Законом о Централној банци, Централна банка је потпуно независна од ентитета, јавних агенција и било којих других органа у извршавању својих циљева и задатака.

У складу са чланом 64. став 2 Закона о Централној банци, Централна банка је обавезна да припреми и поднесе Предсједништву Босне и Херцеговине прелиминарне (без извршене ревизије) финансијске извјештаје за сваки квартал текуће године.

До датума одобравања ових сажетих финансијских извјештаја, чланове Управног одбора, Управе и Ревизорског комитета Централне банке чине:

Управни одбор

др Сенад Софтић	предсједавајући
др Радомир Божић	члан (од 30. априла 2020. године)
мр Шериф Исовић	члан
мр Анкица Колобарић	члан (до 30. априла 2020. године)
др Драган Кулина	члан (од 30. априла 2020. године)
др Данијела Мартиновић	члан (од 30. априла 2020. године)

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ (НАСТАВАК)

Управа

др Сенад Софтић	губернатор
мр Ернадина Бајровић	вице губернатор
др Милица Лакић	вице губернатор
Желимира Распудић	вице губернатор

Ревизорски комитет

др Мила Гаџић	предсједавајућа
др Елвир Чизмић	члан
Радомир Репија	члан

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ

2.1. Ијава о усклађености

Ови сажети финансијски извјештаји припремљени су у складу са Међународним рачуноводственим стандардом 34 („МРС 34“): „Финансијско извјештавање за периоде током године“ објављеном од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде („ОМРС“). Сажети финансијски извјештаји не укључују све информације које се захтијевају као дио целовитог сета финансијских извјештаја припремљених у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања („МСФИ“) те се требају читати заједно са посљедњим ревидираним финансијским извјештајима Централне банке за годину која је завршила 31. децембра 2019 („годишњи финансијски извјештаји“).

Одабране напомене које су дате уз ове сажете финансијске извјештаје појашњавају догађаје и трансакције значајне за разумијевање промјена у финансијском положају и успешности Централне банке у односу на посљедње годишње финансијске извјештаје.

Резултати пословања и извршених операција Централне банке који су приказани за извјештајни период и на извјештајни датум у овим сажетим финансијским извјештајима нису нужно индикативни за резултате пословања и операције Централне банке који се могу очекивати за 2020. годину.

2.2. Основа мјерења

Ови сажети финансијски извјештаји су припремљени на основу историјског трошка, изузев за слједеће значајне ставке:

Ставка	Основа мјерења
Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	фер вриједност
Монетарно злато	фер вриједност

2.3. Функционална и извјештајна валута

Сажети финансијски извјештаји Централне банке приказани су у државној валути БиХ коју представља КМ. Све финансијске информације су заокружене на најближу хиљаду (уколико није другачије наведено).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

2. ОСНОВА ЗА ПРИПРЕМУ (НАСТАВАК)

2.4. Промјене МСФИ-ова

На дан одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, одређене измене постојећих стандарда и тумачења су на снази од 1. јануара 2020. године и њихова примјена нема значајан утицај на сажете финансијске извјештаје Централне банке.

2.5. Цикличност пословања

Све активности Централне банке су се обављале према предмету и времену реализације по начелу временски неограниченог пословања у периоду који је предмет извјештавања.

2.6. Рачуноводствене политike

Сажети финансијски извјештаји Централне банке су припремљени у складу са истим рачуноводственим политикама које су кориштене приликом припреме посљедњих годишњих финансијских извјештаја.

Кориштење просуђивања и процјена

Припрема финансијских извјештаја у складу са МСФИ захтијева од Управе кориштење просуђивања, процјена и претпоставки који утичу на примјену рачуноводствених политика и приказане износе имовине, обавеза, прихода, расхода и остale објављене информације у овим сажетим финансијским извјештајима. Стварни износи могу се разликовати од ових процјена.

Процјене и уз њих везане претпоставке које користи Управа су засноване на посљедњим расположивим поузданим информацијама приликом припреме ових сажетих финансијских извјештаја и исте се континуирано разматрају. Промјене рачуноводствених процјена признају се у периоду у којем је процјена измијењена уколико измена утиче само на тај период или и у периоду измене и у будућим периодима, ако измена утиче и на текући и на будуће периоде.

Основни извори неизвјесности процјена разликују се од оних који су примијењени при припреми посљедњих годишњих финансијских извјештаја, нарочито имајући у виду неизвјесности узроковане глобалном пандемијом коронавируса COVID-19. Због тога се постојеће околности и претпоставке о будућим дјеловањима у пословању Централне банке могу мијењати, а као реакција на осцилације на финансијским тржиштима Еврозоне и околности који су изван контроле Централне банке.

Трансакције у страним валутама и курсне разлике

Средњи курсеви најзначајнијих валута дати су у наставку:

Средњи курс:	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.	30. септембар 2019.
	КМ	КМ	КМ
CHF	1,811792	1,799126	1,800948
GBP	2,150138	2,29536	2,203057
USD	1,671364	1,747994	1,788596
SDR	2,351358	2,417171	2,448699

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Каматни приходи по основу:				
Дужничких инструмената (Напомена 14)	9.443	9.978	28.951	30.174
Ефеката негативне пасивне каматне стопе на депозите домаћих комерцијалних банака	3.459	3.210	10.182	7.220
Депозита код иностраних банака	-	7	2	23
Остале финансијске имовине по амортизованом трошку	1	4	7	12
Укупно	12.903	13.199	39.142	37.429
Каматни расходи по основу:				
Ефеката негативних каматних стопа на дужничке инструменте (Напомена 14)	(3.739)	(3.354)	(10.485)	(9.828)
Ефеката негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака	(4.618)	(3.441)	(12.543)	(9.212)
Укупно	(8.357)	(6.795)	(23.028)	(19.040)
Нето каматни приходи	4.546	6.404	16.114	18.389

Основицу за обрачун камата на депозите комерцијалних банака чине укупни депозити комерцијалних банака на рачунима резерви у десетодневном обрачунском периоду, који се састоје од износа обавезних резерви и износа средстава изнад обавезних резерви.

Основицу за обрачун обавезне резерве комерцијалних банака чине депозити и позајмљена средства, без обзира на то у којој су валути средства изражена. Такођер, утврђена је јединствена стопа обавезне резерве од 10% коју Централна банка примјењује на основицу за обрачун обавезне резерве.

На износ средстава обавезне резерве Централна банка не обрачунава накнаду, док се на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунава накнада која је везана за каматну стопу на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

У периоду 1.1. - 30.9.2020. године накнада на износ средстава изнад обавезне резерве се обрачунава по каматној стопи на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

У периоду 1.1. - 30.4.2019. године накнада на износ средстава изнад обавезне резерве обрачунавала се по каматној стопи у вриједности од 50% каматне стопе на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке, а у периоду 1.5. - 30.9.2019. године по каматној стопи на стално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

3. НЕТО КАМАТНИ ПРИХОДИ (НАСТАВАК)

Ефекти негативних каматних стопа на депозите домаћих комерцијалних банака су резултат негативне каматне стопе на износ средстава изнад обавезне резерве. Наредна табела приказује вриједности каматних стопа на износ средстава изнад обавезне резерве за домаће комерцијалне банке у извјештајним периодима:

Период	Каматна стопа	Каматна стопа настално расположиву могућност депоновања код Европске централне банке
2020.		
Од 1. јануара до 30. септембра	(0,50)%	(0,50)%
2019.		
Од 1. јануара до 30. априла	(0,20)%	(0,40)%
Од 1. маја до 11. септембра	(0,40)%	(0,40)%
Од 12. септембра до 30. септембра	(0,50)%	(0,50)%

Ефекти негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака укључују износ од 9.108 хиљада КМ на орочене депозите и износ од 3.435 хиљада КМ на депозите по виђењу у периоду 1.1. - 30.9.2020. године (у периоду 1.1. - 30.9.2019. године укључивали су износ од 7.272 хиљаде КМ на орочене депозите и износ од 1.940 хиљада КМ на депозите по виђењу).

Ефекти негативних каматних стопа од каматоносне финансијске имовине су резултат негативних каматних стопа на депозите код иностраних банака и дужничке инструменте, а које се, у складу с актуелним тржишним условима и дозвољеним законским могућностима инвестирања девизних резерви Централне банке, нису могле избећи.

Просјечна стопа ефективног приноса на дужничке инструменте износи 0,29% у периоду 1.1. - 30.9.2020. године (у периоду 1.1. - 30.9.2019. године износила је 0,32%).

Просјечна стопа негативног ефективног приноса на депозите код иностраних банака износи 0,49% у периоду 1.1. - 30.9.2020. године (у периоду 1.1. - 30.9.2019. године износила је 0,41%).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

4. НЕТО ПРИХОДИ ОД НАКНАДА И ПРОВИЗИЈА

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Приходи од накнада и провизија по основу:				
услуга за домаће комерцијалне банке	4.246	4.185	12.554	12.102
услуга за Владу и друге небанкарске				
комитенте	324	325	946	914
Укупно	4.570	4.510	13.500	13.016
Расходи од накнада и провизија по основу:				
чувања и осталих расхода за дужничке	(167)	(154)	(487)	(448)
инструменте				
трансакција са банкама у иностранству	(8)	(8)	(25)	(25)
осталих расхода од накнада и провизија	(1)	(2)	(5)	(5)
Укупно	(176)	(164)	(517)	(478)
Нето приходи од накнада и провизија	4.394	4.346	12.983	12.538

5. НЕТО РЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ОД ПРОДАЈЕ ДУЖНИЧКИХ ИНСТРУМЕНТА ПО ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ КРОЗ ОСТАЛУ СВЕОБУХВАТНУ ДОБИТ

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Реализовани добици	-	-	1.578	143
Реализовани губици	-	-	-	-
Нето реализовани добици од продаје				
дужничких инструмената по фер вриједности				
кроз осталу свеобухватну добит	-	-	1.578	143

Одговарајући износи реализованих добитака по основу отпуштања резервација за очекиване кредитне губитке за продате дужничке инструменте су приказани у Напомени 26.1.1.

6. НЕТО (ГУБИЦИ) / ДОБИЦИ ОД КУРСНИХ РАЗЛИКА

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Добици од курсних разлика	121	218	539	537
Губици од курсних разлика	(297)	(42)	(793)	(268)
Нето (губици) / добици од курсних разлика	(176)	176	(254)	269

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

7. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Приход од дивиденди	-	-	-	623
Приход од донација	16	21	50	80
Остали приходи	77	80	201	153
УКУПНО	93	101	251	856

Годишња добит BIS банке је трансферисана у цјелокупном износу на одговарајуће позиције резерви BIS банке због чега Централна банка није примила дивиденду по основу акција BIS-а у периоду 1.1. – 30.9.2020. године (у периоду 1.1. – 30.9.2019. године Централна банка је примила дивиденду у износу од 623 хиљаде КМ).

8. ТРОШКОВИ ОСОБЉА

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Плате	2.771	2.772	7.529	7.527
Доприноси и друге накнаде на плате	1.575	1.577	4.280	4.280
Остале примања запослених	371	340	1.670	1.603
Доприноси и друге накнаде на остале примања запослених	101	99	553	546
Нето повећање у резервацијама за отпремнине запосленим	1	10	4	17
УКУПНО	4.819	4.798	14.036	13.973

Трошкови особља укључују 2.699 хиљада КМ обавезних доприноса за пензионо осигурање плаћених јавним заводима за пензионо осигурање у БиХ (1.1. - 30.9.2019. године: 2.690 хиљада КМ).

На дан 30. септембар 2020. године Централна банка има 366 запослених (30. септембар 2019. године: 371 запосленог).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

9. АДМИНИСТРАТИВНИ И ОСТАЛИ ОПЕРАТИВНИ ТРОШКОВИ

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Трошкови одржавања	587	410	1.797	1.561
Трошкови производње и дизајна новчаница и кованица	780	490	2.074	1.366
Остали административни и оперативни трошкови	837	943	2.542	2.689
УКУПНО	2.204	1.843	6.413	5.616

У оквиру позиције трошкова одржавања највећим дијелом су исказани трошкови неопходни за одржавање дуготрајне материјалне имовине Централне банке те информационих и платних система.

У оквиру позиције осталих административних и оперативних трошкова највећим дијелом су исказани режијски трошкови, приступи потребним сервисима и телекомуникационим линијама и остали текући трошкови за обављање пословних активности Централне банке.

10. НЕТО (ПОВЕЋАЊЕ) / СМАЊЕЊЕ У РЕЗЕРВАЦИЈАМА ЗА ОЧЕКИВАЊЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ

У хиљадама КМ	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
Добици од очекиваних кредитних губитака по основу:				
Дужничких инструмената:	107	52	286	7.929
Промјена у обрачуну PD-a	-	-	-	7.704
Промјена кредитног ризика	107	52	286	225
Депозита код иностраних банака:	1.260	960	3.196	4.269
Промјена у обрачуну PD-a	-	-	-	2.117
Промјена кредитног ризика	1.260	960	3.196	2.152
Остале финансијске имовине:	1	1	6	6
Промјена кредитног ризика	1	1	6	6
Специјалних права вучења у ММФ-у:	-	1	-	1
Промјена кредитног ризика	-	1	-	1
	1.368	1.014	3.488	12.205
Исправка вриједности од очекиваних кредитних губитака по основу:				
Дужничких инструмената	(155)	(99)	(575)	(289)
Депозита код иностраних банака	(1.363)	(965)	(3.326)	(2.323)
Остале финансијске имовине	(1)	(1)	(5)	(6)
Специјалних права вучења у ММФ-у	-	-	-	-
	(1.519)	(1.065)	(3.906)	(2.618)
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке	(151)	(51)	(418)	9.587

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

11. НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД

У хиљадама КМ	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	За период 1.1. - 30.9. 2019.
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ ПРИЈЕ РЕЗЕРВАЦИЈА ЗА ОЧЕКИВАЊЕ КРЕДИТНЕ ГУБИТКЕ	1.193	3.762	8.309	10.792
Нето (повећање) / смањење у резервацијама за очекиване кредитне губитке:				
Промјена у обрачуни PD-а на дан 1. јануар 2019. godine	-	-	-	9.821
Додатне нето резервације током периода	(151)	(51)	(418)	(234)
	(151)	(51)	(418)	9.587
НЕТО ДОБИТ ЗА ПЕРИОД	1.042	3.711	7.891	20.379

Значајно одступање кумулативне нето добити за период у односу на упоредни извјештајни период је посљедица примјене различитих калкулација PD-а у мјерењу очекиваних кредитних губитака. Промјена калкулације PD-а је резултирала једнократним признавањем добитака по основу очекиваних кредитних губитака у износу од 9.821 хиљаде КМ у добит или губитак и смањењима резервација за очекиване кредитне губитке за одговарајуће класе финансијске имовине на дан 1. јануар 2019. године. За више информација о ефектима ове промјене погледати Напомену 26.1.1.

12. СТРАНА ВАЛУТА У ГОТОВИНИ

Страну валуту у готовини представља:

У хиљадама КМ	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
Готовина у трезорима у валутама:		
- EUR	137.695	322.523
- CHF	39	39
- USD	19	20
- GBP	17	17
УКУПНО	137.770	322.599

Смањење готовине у EUR валути у трезорима Централне банке је посљедица привремене повећање тражње за EUR валутом од стране домаћих комерцијалних банака усљед пандемије коронавируса COVID-19.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

13. ДЕПОЗИТИ КОД ИНОСТРАНИХ БАНАКА

Депозити код иностраних банака су инвестирана средства девизних резерви које Централна банка држи на рачунима страних централних и комерцијалних банака. Обухватају депозите по виђењу и орочене депозите, са максималним периодом инвестирања до 12 мјесеци.

Анализа орочених депозита и депозита по виђењу код иностраних банака према валутама, дата је како слиједи:

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Орочени депозити:		
- EUR	2.579.422	2.308.476
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(702)	(495)
	2.578.720	2.307.981
Депозити по виђењу:		
- EUR	935.202	784.914
- CHF	7.265	5.999
- GBP	2.059	2.220
- USD	870	1.880
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(152)	(229)
	945.244	794.784
УКУПНО	3.523.964	3.102.765

Депозити код иностраних банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 1.680 хиљада КМ на дан 30. септембар 2020. године (31. децембар 2019. године: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.423 хиљаде КМ).

Орочени депозити код иностраних банака, анализирани према преосталој уговореној рочности, дати су како слиједи:

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
До мјесец дана	1.219.548	1.184.603
Од једног до два мјесеца	390.803	155.675
Од два до три мјесеца	638.466	272.789
Од три до четири мјесеца	96.009	192.865
Од четири до дванаест мјесеци	234.596	502.544
Укупно	2.579.422	2.308.476
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(702)	(495)
УКУПНО	2.578.720	2.307.981

Више информација о распону кредитних рејтинга и концентрацији кредитног ризика за депозите код иностраних банака на извјештајне датуме је објављено у Напомени 26.1.2.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

14. ДУЖНИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ

Дужнички инструменти су класификовани по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит, а представљају инвестирана средства девизних резерви у државне владине обвезнице земаља Еврозоне са високим степеном утрживости и ликвидности. Портфель се састоји од краткорочних и дугорочних обвезница влада са фиксном каматном стопом, а максимални период инвестицирања у дужничке инструменте је 10 година. Дужнички инструменти по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит су деноминовани у EUR валути.

Структура дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит је сљедећа:

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Купонске обвезнице	8.896.776	8.848.981
Дисконтне обвезнице	412.438	-
Обрачуната камата на купонске обвезнице	70.384	68.432
УКУПНО	9.379.598	8.917.413

Резервације за очекиване кредитне губитке за дужничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит износе 1.573 хиљаде КМ на дан 30. септембар 2020. године (31. децембар 2019. године: 1.343 хиљаде КМ).

Анализа промјена дужничких инструмената по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит у извјештајним периодима приказана је у сљедећој табели:

	За период	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
У хиљадама КМ					
Почетно стање		9.316.087	8.547.188	8.917.413	8.225.439
Куповине током периода		690.635	801.407	2.350.286	2.401.450
Продаје током периода		-	-	(316.129)	(209.178)
Приход од камата признат током периода (Напомена 3)		9.443	9.978	28.951	30.174
Ефекти негативних каматних стопа признати током периода (Напомена 3)		(3.739)	(3.354)	(10.485)	(9.828)
Доспијећа дужничких инструмената		(619.465)	(462.970)	(1.574.976)	(1.638.707)
Доспијећа купона		(32.245)	(22.861)	(90.099)	(76.223)
Нето промјена у фер вриједности током периода		18.882	44.471	74.637	190.732
Закључно стање		9.379.598	8.913.859	9.379.598	8.913.859

Значајна одступања нето промјена у фер вриједности током периода за дужничке инструменте последица су погоршавања услова и кретања тржишних цијена односно приноса којима је Централна банка била изложена у упоредним извјештајним периодима. Наведене промјене су доминантни разлог одступања укупне свеобухватне добити Централне банке у извјештајним периодима.

Више информација о распону кредитних рејтинга и концентрацији кредитног ризика за дужничке инструменте на извјештајне датуме је објављено у Напомени 26.1.2.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

15. МОНЕТАРНО ЗЛАТО

Фер вриједност монетарног злата на дан 30. септембар 2020. године износи 302.107 хиљада КМ, што представља 96.000 унци злата по вриједности од 3.147 КМ по унци (31. децембар 2019. године: 254.088 хиљада КМ, што је представљало 96.000 унци злата по вриједности од 2.647 КМ по унци). Монетарно злато је деноминовано у EUR валути.

Анализа промјена фер вриједности монетарног злата у извјештајним периодима приказана је у сљедећој табели:

	За период			
	1.7. - 30.9. 2020.	1.7. - 30.9. 2019.	1.1. - 30.9. 2020.	1.1. - 30.9. 2019.
У хиљадама КМ				
Почетно стање	297.691	232.734	254.088	209.996
Нето промјена у фер вриједности током периода	4.416	20.875	48.019	43.613
Закључно стање	302.107	253.609	302.107	253.609

Раст тржишне цијене монетарног злата у извјештајном периоду је довео до раста остале своебухватне добити Централне банке по основу држања монетарног злата у односу на упоредни извјештајни период.

16. ОСТАЛА ИМОВИНА

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Активна временска разграничења	9.189	7.539
Потраживања од домаћих банака	1.751	1.833
Нумизматичке збирке	978	840
Жиро рачуни	841	575
Остале разне имовина	551	620
Кредити запосленим	25	55
Потраживања од службеника по основу мањка готовог новца	600	600
Умањено за исправку вриједности осталих потраживања	(600)	(600)
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке	(4)	(5)
УКУПНО	13.331	11.457

На дан 30. септембар 2020. године активна временска разграничења укључују унапријед плаћене трошкове производње новчаница и кованица у износу од 8.641 хиљаде КМ (31. децембар 2019. године: унапријед плаћени трошкови производње новчаница и кованица износили су 6.973 хиљаде КМ).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

17. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА

У хиљадама КМ	Земљиште и зграде	Опрема и намјештај	Возила	Остало	Имовина у припреми	Некретнине и опрема	остала нематеријална имовина	Нематеријална имовина у припреми	Нематеријална имовина укупно
						укупно			
Набавна вриједност									
На дан 1. јануар 2020.	44.368	24.976	1.863	1.069	4.815	77.091	15.461	359	15.820
Набавке	-	-	-	-	1.548	1.548	-	107	107
Стављено у употребу	-	1.018	5	10	(1.082)	(49)	192	(143)	49
Отписи и отуђења	-	-	(183)	-	-	(183)	-	-	-
На дан 30. септембар 2020.	44.368	25.994	1.685	1.079	5.281	78.407	15.653	323	15.976
Акумулирана амортизација									
На дан 1. јануар 2020.	5.974	20.399	1.576	828	-	28.777	14.257	-	14.257
Трошак амортизације	435	993	59	27	-	1.514	400	-	400
Отписи и отуђења	-	-	(183)	-	-	(183)	-	-	-
На дан 30. септембар 2020.	6.409	21.392	1.452	855	-	30.108	14.657	-	14.657
Нето књиговодствена вриједност									
На дан 1. јануар 2020.	38.394	4.577	287	241	4.815	48.314	1.204	359	1.563
На дан 30. септембар 2020.	37.959	4.602	233	224	5.281	48.299	996	323	1.319

На дан 30. септембар 2020. године Централна банка није имала никаквих терећења по основу својих некретнина, опреме и нематеријалне имовине.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

18. ГТОВ НОВАЦ У ОПТИЦАЈУ

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Почетно стање	5.199.916	4.750.614
Повећање готовог новца у оптицају током периода	833.075	449.302
Закључно стање	6.032.991	5.199.916

Значајан раст готовог новца у оптицају је узрокован привременом повећаном потражњом за готовим новцем услед пандемије коронавируса COVID-19 због које су комерцијалне банке подигле готов новац из трезора Централне банке.

19. ДЕПОЗИТИ БАНАКА

Структура депозита банака приказана је у сљедећој табели:

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Депозити домаћих комерцијалних банака	5.313.916	5.743.011
Рачуни резерви организационих дијелова Централне банке	841	575
Посебни депозити комерцијалних банака – блокирана средства	33	33
УКУПНО	5.314.790	5.743.619

Смањење депозита банака доминантно је посљедица смањења рачуна резерви комерцијалних банака по основу повлачења КМ готовог новца из трезора Централне банке.

Просјечно стање рачуна резерви домаћих комерцијалних банака, израчунато за задњи десетодневни период у септембру 2020. године, износи 5.408.169 хиљада КМ од чега је просјечни износ средстава обавезне резерве комерцијалних банака 2.694.774 хиљаде КМ, а износ средстава изнад обавезне резерве 2.713.395 хиљада КМ (Просјечно стање рачуна резерви домаћих комерцијалних банака, израчунато за задњи десетодневни период у децембру 2019. године, износило је 5.670.600 хиљада КМ од чега је просјечни износ средстава обавезне резерве комерцијалних банака био 2.693.462 хиљаде КМ, а износ средстава изнад обавезне резерве 2.977.138 хиљада КМ).

Депозити банака укључују негативну обрачунату камату у износу од 1.145 хиљада КМ на дан 30. септембар 2020. године (31. децембар 2019. године: укључивали су негативну обрачунату камату у износу од 1.304 хиљаде КМ).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

20. ДЕПОЗИТИ ВЛАДЕ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ДЕПОНЕНАТА

Структура депозита Владе и осталих јавних депонената приказана је у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
Депозити за буџет институција БиХ	571.077	553.745
Депозити осталих јавних институција	219.444	176.640
Депозитни рачун по трансакцијама ММФ-а	198.676	5
Депозити осталих влада и владиних институција	105.856	150.285
Депозити – вањски дуг БиХ	809	-
УКУПНО	1.095.862	880.675

Аналитичка структура депозита по депонентима на државном нивоу је објављена у Напомени 25.

21. ОСТАЛЕ ОБАВЕЗЕ

У хиљадама КМ	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
ММФ-ови рачуни број 1 и 2	1.612	1.657
Добављачи	1.045	2.095
Укалкулисани трошкови и остале обавезе	685	224
Депозити Свјетске банке	538	52
Одложени приход	20	69
УКУПНО	3.900	4.097

22. КАПИТАЛ

Структура капитала је приказана у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
Почетни капитал	25.000	25.000
Резерве	952.908	831.541
Генералне резерве (задржана добит)	537.295	537.295
Остале резерве	31.300	31.300
Резерве фер вриједности за дужничке и власничке инструменте по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит	284.491	211.373
Резервације за очекиване кредитне губитке (Напомена 26.1.1)	1.573	1.343
Резерве фер вриједности за монетарно злато	98.249	50.230
Нето добит за период	7.891	-
УКУПНО	985.799	856.541

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

23. НОВАЦ И НОВЧАНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

За потребе извјештаја о новчаним токовима, новац и новчани еквиваленти се сastoјe од:

	30. септембар 2020.	30. септембар 2019.
У хиљадама КМ		
Девизни депозити са роком доспијећа до три мјесеца	1.864.292	1.552.633
или краће, од датума стицања	945.396	674.551
Девизни депозити по виђењу	137.770	304.222
Страна валута у готовини	841	554
Жиро рачуни	461	146
Специјална права вучења у ММФ-у	2.948.760	2.532.106
Укупно	(761)	(505)
Умањено за исправку вриједности за очекиване кредитне губитке		
УКУПНО	2.947.999	2.531.601

24. АРАНЖМАН ВАЛУТНОГ ОДБОРА

Законом о Централној банци дефинисано је оперативно правило „валутни одбор“ за издавање КМ, према којем се КМ издаје само уз пуно покриће у нето девизним резервама.

Члан 31. Закона о Централној банци захтијева да укупан износ њене монетарне пасиве никада не буде већи од њених нето девизних резерви.

Детаљи поштовања тог правила су сљедећи:

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Бруто девизне резерве	13.343.900	12.597.095
Страна валута у готовини	137.770	322.599
Депозити код иностраних банака	3.523.964	3.102.765
Дужнички инструменти	9.379.598	8.917.413
Монетарно злато	302.107	254.088
Специјална права вучења у ММФ-у	461	230
Обавезе према нерезидентима	2.150	1.709
Нето девизне резерве	13.341.750	12.595.386
(Бруто девизне резерве умањене за обавезе према нерезидентима)		
Монетарна пасива	12.443.643	11.824.210
Готов новац у оптицају	6.032.991	5.199.916
Депозити банака	5.314.790	5.743.619
Депозити Владе и осталих јавних депонената	1.095.862	880.675
НЕТО СТРАНА АКТИВА		
(Нето девизне резерве умањене за монетарну пасиву)	898.107	771.176

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

25. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Централна банка у оквиру свог редовног пословања ступа у трансакције са повезаним лицима. Имајући у виду да је Централна банка основана актом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине, а да је почетни капитал уплаћен од стране Савјета министара Босне и Херцеговине, трансакције које се одвијају у оквиру редовних операција Централне банке са државом и државним институцијама представљају трансакције са повезаним лицима. У складу са Законом о Централној банци, Централна банка дјелује као агент државе БиХ и других државних институција. Централна банка прима депозите од државе БиХ и других државних институција и дјелује стриктно у име и по налогу депонента.

Трансакције са државом и државним институцијама приказане су у сљедећим табелама:

У хиљадама КМ

30. септембар 2020.

	<u>Обавезе</u>
Држава	735.545
<i>Државне институције:</i>	
Управа за индиректно опорезивање БиХ	113.069
Агенција за осигурање депозита БиХ	202.662
УКУПНО	1.051.276

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.

	<u>Обавезе</u>
Држава	546.735
<i>Државне институције:</i>	
Управа за индиректно опорезивање БиХ	85.844
Агенција за осигурање депозита БиХ	165.033
УКУПНО	797.612

Централна банка сматра да има директни однос повезаног лица са члановима управљачке структуре, блиским члановима породица чланова управљачке структуре и друштвима под контролом, заједничком контролом или значајним утицајем чланова управљачке структуре и блиских чланова њихових породица.

Накнаде кључним члановима управљачке структуре

Укупне накнаде кључним члановима управљачке структуре (чланови Управе и Управног одбора) у периоду 1.1. - 30.9.2020. године износе 649 хиљада КМ, од чега се 401 хиљада КМ односи на плате и остale накнаде, а 248 хиљада КМ на порезе и доприносе (У периоду 1.1. - 30.9.2019. године укупан износ од 682 хиљаде КМ односио се на плате и остale накнаде у износу од 419 хиљада КМ, а 263 хиљаде КМ на порезе и доприносе).

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Финансијска имовина по основу које је Централна банка изложена финансијским ризицима (кредитни ризик, тржишни ризици и ризик ликвидности) су:

- Страна валута у готовини,
- Депозити код иностраних банака (централних банака, комерцијалних банака и BIS-а),
- Дужнички инструменти,
- Монетарно злато,
- Специјална права вучења у ММФ-у,
- Остале финансијске имовина (потраживања од домаћих банака, кредити запосленим и остала потраживања) и
- Остале улагања.

26.1. Кредитни ризик

Кредитни ризик је ризик од неизвршења уговорних обавеза од стране друге уговорне стране или издаваоца дужничких хартија од вриједности с фиксним приходом. Уговорна страна представља субјект код којег се, у складу с прописима Централне банке, држе или су инвестирана средства девизних резерви. Управљање овом врстом ризика остварује се:

- ограничавањем обима финансијских инструмената,
- ограничавањем уговорних страна и емитената на оне с прихватљивим композитним кредитним рејтингом,
- дефинисањем ограничења у погледу концентрације за инвестирање код сваке појединачне уговорне стране,
- ограничавањем максималног износа који се може инвестирати у појединачне врсте финансијских инструмената,
- ограничавањем величине емисије појединачне хартије од вриједности и
- ограничавањем рочности инвестирања.

За средства која су евидентирана у ванбилансној евиденцији, Централна банка није изложена кредитном ризику, јер сав ризик који евентуално може резултирати из основа пласмана тих средстава сносе уговорно власници средстава (погледати Напомене 28 и 29).

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

26.1. Кредитни ризик (наставак)

26.1.1. Изложеност кредитном ризику

Сљедећа табела приказује усклађивање између почетног и закључног стања исправке вриједности за финансијску имовину за извјештајне периоде:

У хиљадама КМ

	2020.				2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
1. Дужнички инструменти								
На дан 1. јануар - исказано	1.343	-	-	1.343	8.993	-	-	8.993
Промјена обрачуна PD-а на дан 1. јануар (Напомена 10)	-	-	-	-	(7.704)	-	-	(7.704)
На дан 1. јануар - преправљено	1.343	-	-	1.343	1.289	-	-	1.289
Повећања због промјене кредитног ризика	575	-	-	575	289	-	-	289
Смањења због промјене кредитног ризика	(51)	-	-	(51)	(78)	-	-	(78)
Смањења због доспјелих инструмената	(235)	-	-	(235)	(147)	-	-	(147)
<i>Нето повећање / смањење током периода</i>	289	-	-	289	(7.640)	-	-	(7.640)
Смањења због продатих инструмената	(59)	-	-	(59)	(46)	-	-	(46)
На дан 30. септембар	1.573	-	-	1.573	1.307	-	-	1.307
2. Депозити код иностраних банака								
На дан 1. јануар - исказано	724	-	-	724	2.535	-	-	2.535
Промјена обрачуна PD-а на дан 1. јануар (Напомена 10)	-	-	-	-	(2.117)	-	-	(2.117)
На дан 1. јануар - преправљено	724	-	-	724	418	-	-	418
Повећања због промјене кредитног ризика	3.326	-	-	3.326	2.323	-	-	2.323
Смањења због промјене кредитног ризика	(168)	-	-	(168)	(153)	-	-	(153)
Смањења због престанака признавања орочених депозита	(3.028)	-	-	(3.028)	(1.999)	-	-	(1.999)
На дан 30. септембар	854	-	-	854	589	-	-	589

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

26.1. Кредитни ризик (наставак)

26.1.1. Изложеност кредитном ризику (наставак)

	2020.				2019.			
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно
3. Специјална права вучења у ММФ-у								
На дан 1. јануар	-	-	-	-	1	-	-	1
Повећања због промјене кредитног ризика	-	-	-	-	-	-	-	-
Смањења због промјене кредитног ризика	-	-	-	-	(1)	-	-	(1)
На дан 30. септембар	-	-	-	-	-	-	-	-
4. Остала финансијска имовина								
На дан 1. јануар	5	-	600	605	5	-	600	605
Повећања због промјене кредитног ризика	5	-	-	5	6	-	-	6
Смањења због промјене кредитног ризика	(6)	-	-	(6)	(6)	-	-	(6)
На дан 30. септембар	4	-	600	604	5	-	600	605
Укупно почетно стање на дан 1. јануар	2.072	-	600	2.672	11.534	-	600	12.134
Укупна промјена у обрачуну PD-а	-	-	-	-	(9.821)	-	-	(9.821)
Укупно нето повећање кредитног ризика	359	-	-	359	188	-	-	188
Укупно закључно стање на дан 30. септембар	2.431	-	600	3.031	1.901	-	600	2.501

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

26.1. Кредитни ризик (наставак)

26.1.2. Концентрација кредитног ризика

а) Максимална изложеност кредитном ризику – Финансијски инструменти који су предмет умањења

Сљедећа табела приказује максималну изложеност финансијске имовине Централне банке кредитном ризику, анализирану по класама финансијских инструмената за које се очекивани кредитни губици рачунају и признају:

У хиљадама КМ Класе финансијских инструмената	30. септембар 2020.			31. децембар 2019.			Укупно	
	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Укупно	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	
Страна валута у готовини								
Бруто књиговодствена вриједност	137.770	-	-	137.770	322.599	-	-	322.599
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	137.770	-	-	137.770	322.599	-	-	322.599
Депозити код иностраних банака								
Бруто књиговодствена вриједност	3.524.818	-	-	3.524.818	3.103.489	-	-	3.103.489
Исправка вриједности	(854)	-	-	(854)	(724)	-	-	(724)
Књиговодствена вриједност	3.523.964	-	-	3.523.964	3.102.765	-	-	3.102.765
Дужнички инструменти								
Бруто књиговодствена вриједност	9.379.598	-	-	9.379.598	8.917.413	-	-	8.917.413
Резервације за очекивање кредитне губитке (признати у осталој свеобухватној добити)	(1.573)	-	-	(1.573)	(1.343)	-	-	(1.343)
Књиговодствена вриједност	9.379.598	-	-	9.379.598	8.917.413	-	-	8.917.413
Специјална права вучења у ММФ-у								
Бруто књиговодствена вриједност	461	-	-	461	230	-	-	230
Исправка вриједности	-	-	-	-	-	-	-	-
Књиговодствена вриједност	461	-	-	461	230	-	-	230
Остале финансијска имовина								
Бруто књиговодствена вриједност	2.926	-	600	3.526	2.827	-	600	3.427
Исправка вриједности	(4)	-	(600)	(604)	(5)	-	(600)	(605)
Књиговодствена вриједност	2.922	-	-	2.922	2.822	-	-	2.822

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

26.1. Кредитни ризик (наставак)

26.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

б) Максимална изложеност кредитном ризику – Финансијски инструменти који нису предмет умањења

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
У хиљадама КМ		
Књиговодствена вриједност		
Монетарно злато	302.107	254.088
Остале улагања	27.813	27.813
УКУПНО	329.920	281.901

Појединачна концентрација кредитног ризика

Укупни депозити код иностраних банака са стањем на дан 30. септембар 2020. године износе 3.523.964 хиљаде КМ (31. децембар 2019. године: 3.102.765 хиљада КМ). Највећи износ тих средстава инвестиран је у једну инострану банку са појединачном концентрацијом која не прелази износ укупног капитала и резерви Централне банке (На дан 31. децембар 2019. године највећи дио средства је био инвестиран у једну инострану банку са појединачном концентрацијом која је прелазила износ укупног капитала и резерви Централне банке).

Појединачна концентрација кредитног ризика за депозите код иностраних банака

30. септембар 2020.			31. децембар 2019.		
Рејтинг банке	у хиљадама КМ	у % укупних депозита	Рејтинг банке	у хиљадама КМ	у % укупних депозита
AA	723.230	20,52%	AAA	1.104.271	35,59%

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

26.1. Кредитни ризик (наставак)

26.1.2. Концентрација кредитног ризика (наставак)

Концентрација према кредитном рејтингу

Сљедећа табела приказује анализу концентрације кредитног ризика за депозите код иностраних банака и дужничке инструменте Централне банке на извјештајне датуме:

Кредитни рејтинг	Депозити код иностраних банака		У хиљадама КМ 31. децембар 2019.
	30. септембар 2020.		
AAA	1.238.917		1.842.449
AA+	-		-
AA	723.230		78.191
AA-	-		-
A+	576.744		547.273
A	876.469		408.740
A-	1.271		-
II ¹	361		101
BBB+	106.972		226.011
BBB	-		-
УКУПНО	3.523.964		3.102.765

На дан 30. септембар 2020. године изложеност депозита код иностраних банака према кредитном ризику по књиговодственим вриједностима, разврстано по географским регијама, износи 2.556.035 хиљада КМ за ЕУ земље и 967.929 хиљада КМ за земље нечланице ЕУ (31. децембар 2019. године: 2.618.598 хиљада КМ за ЕУ земље и 484.167 хиљада КМ за земље нечланице ЕУ). Повећање изложености депозита према земљама нечланицама ЕУ посљедица је званичног изласка Велике Британије из ЕУ.

Кредитни рејтинг	Дужнички инструменти		У хиљадама КМ 31. децембар 2019.
	30. септембар 2020.		
AAA	2.093.674		2.190.752
AA+	1.285.061		1.273.212
AA	3.157.407		2.977.360
AA-	1.219.389		1.010.563
A+	-		-
A	-		-
A-	1.004.999		840.621
BBB+	-		-
BBB	-		624.905
BBB-	619.068		-
УКУПНО	9.379.598		8.917.413

¹ Међународне институције (eng. International institutions)

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

26.2. Тржишни ризик

Тржишни ризик је ризик од промјене тржишне вриједности финансијске имовине и инструмената усљед промјене стања на финансијским тржиштима. Тржишни ризици са којима се Централна банка сусреће у свом пословању су: каматни ризик, девизни ризик и ризик цијене злата. Циљ управљања тржишним ризицима је контрола и управљање ризицима у оквиру прихватљивих параметара, с циљем оптимизације поврата.

У сврху квантификације ефеката тржишног ризика на вриједност девизних резерви Централна банка користи концепт „вриједности под ризиком“ (VaR – Value at Risk). Вриједност под ризиком представља статистичку мјеру која показује највећи могући губитак портфоља девизних резерви који може настати усљед промјене цијена финансијских инструмената и промјене девизних курсева, уз одређени ниво поузданости за одређени временски интервал. Вриједност VaR за тржишни ризик се израчујава аналитичком (параметарском) методом, на основу средње вриједности добитка/губитка или стопе приноса посматраног портфоља и стандардне девијације посматраних података. Централна банка при обрачуну VaR примјењује ниво поузданости од 99% за временски интервал од десет дана.

За израчујавање вриједности VaR портфоља девизних резерви Централне банке, узимају се у обзир све позиције у портфољу девизних резерви које су изложене тржишним ризицима. На дан 30. септембар 2020. године, изложеност девизних резерви Централне банке (VaR уз ниво поузданости 99% за временски интервал од десет дана) која укључује промјене цијена финансијских инструмената и промјене девизних курсева у односу на КМ износи 71.172 хиљаде КМ (31. децембар 2019. године: 76.418 хиљада КМ), што представља еквивалент 0,53% укупне финансијске имовине (31. децембар 2019. године: 0,61% укупне финансијске имовине).

Вриједности VaR на извјештајне датуме дати су у сљедећој табели:

У хиљадама КМ	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
Девизни ризик	271	277
Каматни ризик	50.881	67.443
Ризик промјене еурске цијене монетарног злата	20.020	8.698
Укупно VaR	71.172	76.418

26.2.1. Девизни ризик

Девизни ризик представља ризик промјене вриједности девизне имовине и обавеза због промјене валутних курсева. Централна банка је изложена девизном ризику кроз трансакције у страним валутама. Управљање девизним ризиком проводи се првенствено кроз усклађивање валутне структуре имовине и обавеза Централне банке, као и постављањем квантитативних ограничења за изложеност девизном ризику.

Управљање и контролу девизног ризика Централна банка осигуруја строгим поштовањем одредби Закона о Централној банци и интерним актима Централне банке.

Највећи дио бруто девизних резерви држи се у EUR, а максималан износ који се може држати у другим конвертибилним валутама осим EUR не може бити већи од 50% од укупног износа несмањеног капитала и резерви Централне банке.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

26. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА (НАСТАВАК)

26.2. Тржишни ризик (наставак)

26.2.2. Каматни ризик

Каматни ризик представља ризик промјене тржишне вриједности финансијске имовине усљед непожељних кретања каматне стопе. Каматним ризиком се управља одређивањем прихватљиве дужине трајања орочења и рока доспијећа финансијских инструмената у које се инвестира. Са дужим роком доспијећа финансијских инструмената у које су инвестиране девизне резерве, већи је и припадајући ризик промјене њихове тржишне вриједности. Максималан рок инвестицирања депозита код иностраних банака је једна година, док је максималан рок инвестицирања дужничких инструмената са фиксним приходом десет година.

26.3. Ризик ликвидности

Ризик ликвидности се односи на могуће потешкоће у брзој ликвидацији дијела имовине, што је могуће у ситуацији у којој су тржишни услови неповољни и такође, када дође до непожељног кретања цијена.

Под појмом ликвидне имовине дефинише се имовина чија конверзија у новчана средства подразумијева минималне трансакционе трошкове и чија је вриједност најближа тржишној вриједности.

С обзиром на обавезу гарантовања конвертиbilности КМ, дневна ликвидност мора бити обезбијеђена рочном усклађеношћу девизних резерви Централне банке.

Оквир за ликвидност треба да усклади прогнозиране потенцијалне потребе за ликвидношћу са одговарајућим ликвидним инструментима. Ликвидност сваког појединачног финансијског инструмента подобног за инвестицирање треба да буде размотрена на одговарајући начин прије него што се изврши инвестицирање у тај инструмент.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

27. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

Фер вриједност је цијена која би била остварена продајом имовине или плаћена за пренос обавезе у уредној трансакцији између тржишних учесника на датум мјерења, независно од тога да ли је она видљива директно или процјењена неком другом методом вредновања. Приликом процјењивања фер вриједности имовине или обавезе, Централна банка узима у обзир карактеристике имовине или обавезе коју би тржишни учесници узели у обзир приликом процјењивања њихове цијене на датум мјерења.

Процјењене фер вриједности финансијске имовине и финансијских обавеза Централне банке су одређене користећи расположиве тржишне информације, уколико их има, и одговарајуће методологије вредновања.

Осим тога, у сврху финансијског извјештавања, мјерење фер вриједности се категорише у Ниво 1, 2 или 3 у зависности од степена расположивости и значаја улазних података за цјелокупно мјерење фер вриједности, што је описано у наставку:

- Ниво 1 улазни подаци су котиране цијене (неприлагођене) за идентичну имовину и обавезе на активним тржиштима којима Централна банка може приступити на датум мјерења;
- Ниво 2 улазни подаци су подаци, осим котираних цијена укључених у Ниво 1, који су било директно или индиректно расположиви за имовину и обавезе; и
- Ниво 3 улазни подаци су подаци који нису расположиви за имовину или обавезе.

27.1. Финансијска имовина мјерена по фер вриједности

У хиљадама КМ

30. септембар 2020.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	9.379.598	-	-	9.379.598
Монетарно злато	302.107	-	-	302.107
УКУПНО	9.681.705	-	-	9.681.705

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска имовина мјерена по фер вриједности				
Дужнички инструменти	8.917.413	-	-	8.917.413
Монетарно злато	254.088	-	-	254.088
УКУПНО	9.171.501	-	-	9.171.501

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

27. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА (НАСТАВАК)

27.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности

У хиљадама КМ

	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност	30. септембар 2020.
Финансијска имовина			
<i>Финансијска имовина која се мјери по амортизованим трошку:</i>			
Страна валута у готовини	137.770	137.770	
Депозити код иностраних банака	3.523.964	3.515.417	
Специјална права вучења у ММФ-у	461	461	
Остале финансијске имовина	2.922	2.922	
	<hr/> 3.665.117	<hr/> 3.656.570	
<i>Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит:</i>			
Остале улагања	27.813	27.813	
	<hr/> 27.813	<hr/> 27.813	
Укупно	3.692.930	3.684.383	
Финансијске обавезе			
<i>Финансијске обавезе које се мјере по амортизованим трошку:</i>			
Готов новац у оптицају	6.032.991	6.032.991	
Депозити банака	5.314.790	5.301.791	
Депозити Владе и осталих јавних депонената	1.095.862	1.093.182	
Остале финансијске обавезе	3.197	3.197	
Укупно	12.446.840	12.431.161	

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

27. МЈЕРЕЊЕ ФЕР ВРИЈЕДНОСТИ ФИНАНСИЈСКЕ ИМОВИНЕ И ФИНАНСИЈСКИХ ОБАВЕЗА

27.2. Финансијска имовина и финансијске обавезе које се не мјере по фер вриједности (наставак)

У хиљадама КМ

31. децембар 2019.

	Књиговодствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска имовина		
Финансијска имовина која се мјери по амортизованим трошку:		
Страна валута у готовини	322.599	322.599
Депозити код иностраних банака	3.102.765	3.094.695
Специјална права вучења у ММФ-у	230	230
Остале финансијске имовина	2.822	2.822
	3.428.416	3.420.346
Финансијска имовина по фер вриједности кроз осталу свеобухватну добит:		
Остале улагања	27.813	27.813
	27.813	27.813
Укупно	3.456.229	3.448.159
Финансијске обавезе		
Финансијске обавезе које се мјере по амортизованим трошку:		
Готов новац у оптицају	5.199.916	5.199.916
Депозити банака	5.743.619	5.729.302
Депозити Владе и осталих јавних депонената	880.675	878.480
Остале финансијске обавезе	3.816	3.816
Укупно	11.828.026	11.811.514

28. ЧЛАНСТВО БИХ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ

У складу са споразумима између БиХ и ММФ-а Централна банка је одређена за фискалног агента и депозитара за чланство БиХ у ММФ-у. Улога Централне банке као фискалног агента је специфична због аранжмана валутног одбора. Централна банка дјелује у име БиХ у њеним односима са ММФ-ом, али нема никакву одговорност за средства и обавезе везане уз чланство.

Централна банка држи рачун специјалних права вучења у ММФ-у, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 у извјештају о финансијском положају. Централна банка такође осигурава услуге чувања хартија од вриједности БиХ издатих за покриће чланства у ММФ-у и за реоткуп обавеза, а који су евидентирани у ванбилиансној евиденцији.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

28. ЧЛАНСТВО БИХ У МЕЂУНАРОДНОМ МОНЕТАРНОМ ФОНДУ (НАСТАВАК)

Централна банка примјењује нето метод у приказивању финансијске позиције БиХ у ММФ-у, што је приказано у наставку:

У хиљадама КМ

	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
Квота	623.580	641.034
Специјална права вучења у ММФ-у	461	230
УКУПНО ИМОВИНА	624.041	641.264
ММФ-ов рачун бр. 1	1.559	1.603
ММФ-ов рачун бр. 2	53	54
Хартије од вриједности	1.543.609	945.780
Алокација SDR	378.301	388.890
Обрачуната камата на алокацију SDR	53	506
Рачуни плативих трошкова	1.666	912
УКУПНО ОБАВЕЗЕ	1.925.241	1.337.745
НЕТО ПОЗИЦИЈА БИХ У ММФ-У	1.301.200	696.481

Рачун хартија од вриједности, ММФ-ов рачун број 1 и ММФ-ов рачун број 2 предметом су валутног усклађивања увијек када се валута користи у финансијским трансакцијама између ММФ-а и БиХ. Најмање једном годишње, на крају ММФ-ове финансијске године (30. април), сва држања валута у ММФ-у се поново вреднују по важећем курсу SDR-а. Ова вриједносна прилагођавања се укључују у одговарајућа стања рачуна.

Нето позиција БиХ у ММФ-у је повећана због дозначених средстава по основу кредитног аранжмана Брзе финансијске помоћи (енг. Rapid Financing Instrument) БиХ са ММФ-ом. По основу дозначених средства издата је хартија од вриједности (енг. Promissory Note) од стране Министарства финансија и трезора БиХ као гаранција за преузете обавезе БиХ према ММФ-у и достављена Централној банци на чување.

29. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ

Централна банка води одређене рачуне у страним валутама везане уз споразуме између влада БиХ и иностраних влада и финансијских организација. Како ови рачуни нису нити имовина нити обавезе Централне банке, они нису укључени у извјештај о финансијском положају Централне банке.

Такођер, ванбилансне ставке садрже девизне рачуне државних институција и агенција, као и комерцијалних банака, за које Централна банка дјелује као агент.

ЦЕНТРАЛНА БАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Одабране напомене уз Сажете финансијске извјештаје за период током године који је завршио 30. септембра 2020.

29. ВАНБИЛАНСНЕ СТАВКЕ (НАСТАВАК)

Наредна табела приказује аналитику ових ванбалансних ставки:

У хиљадама КМ	30. септембар 2020.	31. децембар 2019.
Депозити USAID-а	2.497	2.497
Депозити нерезидената	2.497	2.497
Депозити Савјета министара БиХ:	15.566	10.582
<i>Депозити Савјета министара БиХ на основу сукцесије</i>	42	46
<i>Депозити Савјета министара БиХ који се односе на сервисирање спољног дуга БиХ</i>	13.730	8.641
<i>Депозити Савјета министара БиХ који се односе на буџет институција БиХ</i>	1.531	1.622
<i>Остале депозити Савјета министара БиХ</i>	263	273
Депозити осталих резидената:	20.330	15.305
<i>Депозити – пензије из Њемачке</i>	191	5
<i>Депозитни рачуни банака</i>	20.139	15.300
Депозити резидената	35.896	25.887
Рачун за готовину - Агенција за осигурање депозита БиХ	73.870	70.356
Укупно - Агенција за осигурање депозита БиХ	73.870	70.356
УКУПНО	112.263	98.740

30. ДОГАЂАЈИ ПОСЛИJE ДАТУМА ИЗВЈЕШТАВАЊА

У периоду између 30. септембра 2020. године и датума одобрења ових сажетих финансијских извјештаја, није било догађаја који би захтијевали усклађивање или који су значајни, али не захтијевају усклађивање.